

NOWY LUD

Od 2^{go} Października 1920 roku * Dwutygodnik

rok 78

Nr 4385-4406 ♦ ROK LXXVIII ♦ KURYTYBA PARANA BRAZYLIA ♦ OD 1^{go} LISTOPADA 1997 ROKU DO 30^{go} WRZEŚNIA 1998 ROKU

Protokół z Obrad III Walnego Zebrania USOPAŁ

Punta del Este 09 – 11 listopada 1997 r.
Urugwaj

1. Obrady plenarne III Walnego Zebrania USOPAŁ rozpoczęły się dnia 10 listopada 1997 r. o godz. 9.00. Delegatów i gości przywitał Prezes USOPAŁ gospodarz spotkania p. Konsul Honorowy RP Jan Kobyłański, wprowadzając wszystkich w uprzednio ustaloną tematykę obrad. (zob. Program III Walnego Zebrania). Poprosił J.E. Ks. Biskupa Zygmunta Kamińskiego o modlitwę.

2. Następnie modlitwą J.E. Księdza Biskupa Zygmunta Kamińskiego, Wiceprezesa Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" zaczęto posiedzenie.

3. Kontynuując jako pierwszy przemówił J.E. Ksiądz Biskup Zygmunt Kamiński, zwracając uwagę na charakterystykę Polonii jako nośnika kultury narodowej, podkreślając ogromne znaczenie wymiany doświadczeń w tym względzie między różnymi krajami i organizacjami. Za bardzo ważne wydarzenie Ks. Biskup uznał utworzenie biura USOPAŁ przy Stowarzyszeniu "Wspólnota Polska" w Warszawie, które ułatwi działalność Unii. Przedstawił też społeczny, apolityczny i pozarządowy charakter Stowarzyszenia "Wspólnota Polska", której celem nadrzędnym jest pomoc wszystkim Polakom poza granicami kraju w ich integracji. W dalszej części przemówienia Ks. Biskup podkreślił wagę edukacji i kształcenia młodego pokolenia Polaków, tak w kraju jak i poza nim. Nawiązując do ostatniej wizyty Ojca Świętego w Polsce Ks. Biskup powtórzył Jego apel o poszanowanie prawdy we wszystkich jej wymiarach, w życiu narodowym, społecznym i osobistym.

4. Zgromadzeni uznali za stosowne wysłać telegramy z pozdrowienia-mi z III Walnego Zebrania do Ojca Świętego, Prezydenta RP, Kardynała Prymasa Józefa Glempa, Mariana Krzaklewskiego, prof. Andrzeja Stelmachowskiego, Marszałka Senatu i Sejmu.

5. Redaktor Zbigniew Rożański wręczył p. Prezesowi Janowi Kobyłańskiemu pamiątkową rzeźbę z Sierpca, jako wyraz pamięci Ojczyzny o Polakach za granicą.

6. Sekretarz Ks. Andrzej Węgrzyn odczytał szereg telegramów nadesłanych z całego świata z życzeniami owocnych obrad. Między innymi od Prezydenta RP, Marszałka Senatu i Sejmu, Arcybiskupa Szczepana Wesołego, Pośła Aleksandra Łuczaka, Prezesa Edwarda Moskala ze Stanów Zjednoczonych, Prezesa Adama Piłata ze Szwecji i innych.

7. Następnie przemówił p. Prezes BRASPOL inż. Rizio Wachowicz, prefekt miasta Araucaria k. Kurytyby. Przedstawił on prace i osiągnięcia BRASPOL, który funkcjonuje w 8 stanach Brazylii i 141 municypios. Działa w nim 20 grup folklorystycznych, w 20 miejscowościach istnieje nauka języka polskiego. BRASPOL zajmuje się również promowaniem polskich tradycji narodowych: kulturalnych i religijnych, jak i promocją turystyki będącym samym pomostem pomiędzy Polską a organizacjami polonijnymi w Brazylii i Ameryce Łacińskiej.

8. Wiceprezes USOPAŁ ks. Rektor Polskiej Misji Katolickiej w Brazylii Benedykt Grzymkowski przedstawił niektóre punkty wizyty delegacji USOPAŁ w Polsce w czerwcu br. Do najważniejszych z nich zaliczył spotkanie z Ojcem Świętym w Gnieźnie i Krakowie i przekazanie Papieżowi upominku

od USOPAŁ, spotkanie z polskimi olimpijczykami oraz przedstawicielami Banku Polskiego, z którymi omówiono projekt otwarcia placówki bankowej Ameryce Łacińskiej jak również z Prezydentem RP i innymi przedstawicielami władz i Parlamentu Polski. W drugiej części przemówienia podkreślił duże osiągnięcia BRASPOL na, niwie podtrzymywania polskości i edukacji wśród Polaków i osób polskiego pochodzenia w Brazylii. Zwrócił też uwagę na konieczność istnienia strony USOPAŁ w Internecie.

9. Sekretarz Generalny mgr Witold Ptasznik odczytał sprawozdanie z działalności USOPAŁ od ostatniego Walnego Zebrania w listopadzie ubiegłego roku. Stwierdził że najważniejszym wydarzeniem tego okresu były obchody 100-lecia przybycia pierwszych kolonistów polskich do Misiones.

10. Ks. Redaktor Jerzy Morkis przedstawił prace Instytutu Brazylijskiego Kultury Polonijnej w Kurytybie, który zacieśnił współpracę z zakonną rodziną Wincentynów, do której on należy, w dziele upowszechniania kultury polskiej w Brazylii, przede wszystkim za pomocą publikacji.

11. Inż. Andrzej Zabłocki, Wiceprezes USOPAŁ i Prezes Związku Polskiego im. I. Domey-ki w Chile w swoim wystąpieniu odniósł się do planowanego III Kongresu USOPAŁ. Wyraził zgodę, aby Kongres ten odbył się w Urugwaju przy współpracy Polonii chilijskiej. Wręczył też na ręce p. Kobyłańskiego książkę autorstwa byłego ambasadora RP w Chile prof. Zdzisława Ryba.

12. Pan Prezes J. Kobyłański przedstawił propozycje udziału przedstawicieli Polonii chilijskiej w organizowaniu III Kongresu: - wspólne przewodniczenie, - wspólny komitet wykonawczy, - Dyskusja na temat propozycji została, przełożona na dalszy punkt programu niniejszego Zebrania.

13. Następnie głos zabrał Komisarz zagraniczny ZHP Harcmistrz Piotr Borys. Przedstawił on historię i główne założenia pracy ZHP w dzisiejszych czasach. Zapoznał też zebranych z planowanym spotkaniem harcerzy z całego świata na 19 Jamboree w Chile w 1999 r. z udziałem 450 osobowej delegacji z Polski. Udział tak licznej delegacji młodych Polaków ma służyć promocji kultury polskiej w Ameryce Łacińskiej. Na zakończenie pan Harcmistrz wręczył p. Prezesowi honorową odznakę ZHP.

14. Ks. Andrzej Węgrzyn, Sekretarz USOPAŁ, ukazał cele i zadania USOPAŁ wobec wszystkich Polaków w Ameryce Łacińskiej, zaznaczając, że sukces jej działalności zależy od osobistego zaangażowania się wszystkich jej członków. Jako jeden z redaktorów tygodnika "Głos Polski" zaprezentował nową szatę graficzną tego pisma i poprosił o ewentualne uwagi i opinie na jej temat.

15. Stały przedstawiciel USOPAŁ w Meksyku inż. Jerzy Skoryna ukazał problemy i sukcesy organizacji polskich w tym kraju. Podkreślił konieczność usprawnienia systemu obiegu informacji postulując utworzenie specjalnego departamentu, który zajmąby się sprawą obsługi masowych środków przekazu.

16. Ks. dr Zdzisław Malczewski, Prowincjał Towarzystwa Chrystusowego dla Polonii Zagranicznej, przedstawił działania Towarzystwa dla podtrzymywania polskości w Ameryce Południowej oraz szeroko zakrojoną współpracę

z organizacjami polonijnymi, zwłaszcza z BRASPOL i USOPAŁ.

17. Po obiedzie jako pierwsza wystąpiła pani Krystyna Pisera, Prezes Związku Polaków w Paragwaju. Przedstawiła ona historię budzenia się do życia Polonii Paragwajskiej, która zaczynając od zera, w trudnych warunkach politycznych jest dziś organizacją mogącą poszczycić się pewnymi osiągnięciami jak np. odbudowa historycznego kościoła kolonizatorów polskich w Kolonii Fram, czy studia 4 Pola-ków z Paragwaju na uczelniach w Polsce.

Poprosiła o pomoc w sprawie powołania nowego konsula RP w Paragwaju, gdyż obecny nie zajmuje się sprawami Polaków w tym kraju. Zgromadzeni upoważnili Ks. Biskupa Zygmunta Kamińskiego Wiceprezesa Stowarzyszenia „Wspólnota Polska do przekazania prof. Andrzejowi Stelmachowskiemu, Prezesowi „Wspólnoty Polskiej” prośby o powołanie nowego konsula RP w Paragwaju, celem przekazania jej Ministrowi Spraw Zagranicznych RP Bronisławowi Gieremkowi. Prośbę zgromadzeni jednogłośnie przyjęli i wszyscy podpisali.

18. Zabierając głos, Wiceprezes USOPAŁ i Prezes Unii Polsko-Urugwajskiej p. Roman Tustanowski zapoznał zebranych z historią i obecnym życiem emigracji polskiej w Urugwaju i działalnością jej organizacji – Towarzystwa im. Józefa Piłsudskiego i Unii Polsko-Urugwajskiej.

19. Pan Zygmunt Borkowski, Prezes Polskiej Macierzy Szkolnej zgłosił możliwość przyjęcia kontyngentu Harcerzy Polskich, przybywających na 19 Jamboree do Chile w ośrodku wypoczynkowym "La Granja" koło Kordoby.

Sprawę pozostawiono do przedyskutowania w Buenos Aires między Komendantem Harcerzy Polskich w Argentynie Harcmistrzem Andrzejem Wojną, Prezesem Macierzy Szkolnej Zygmuntem Borkowskim, Prezesem Polskiego Ośrodka Młodzieżowego Michałem Więtkowskim a Delegacją Harcerzy z Polski.

20. Prezes Polskiego Ośrodka Młodzieżowego w Buenos Aires p. Michał Więtkowski przedstawił aktualną sytuację i trudności z jakimi boryka się ostatnio ośrodek, apelując o pomoc do kompetentnych organizacji.

21. Zaczynając III Walnego Zebrania USOPAŁ Prezydent Miasta Płocka, i Członek Zarządu Związku Miast Polskich, pan Dariusz Krajowski Kukiel podał zgromadzonym konkretne propozycje dotyczące współpracy miasta Płocka, oraz innych miast w Polsce z bratnimi miastami Ameryki Południowej dotyczące przede wszystkim wymiany młodzieży i współpracy kulturalnej i gospodarczej między tymi miastami. Mówiąc o spotkaniu w Sekretariacie Administracyjnym MERCOSUR z Dyrektorem Dr Jorge Fernandez Reyes przedstawił otwierające się możliwości współpracy gospodarczej Polski z krajami MERCOSUR.

22. Prezes Komisji Prawnej USOPAŁ Not. Alfred Podrez zaapelował o wzmoczenie wysiłków w celu uzyskania przez mieszkańców Ameryki Łacińskiej polskiego pochodzenia podwójnego obywatelstwa na zasadach wzajemności, oraz utworzenie konsulatów honorowych RP. w miejscowościach, gdzie skoncentrowana jest większa ilość Polaków i ich potomków. Wniosek ten został wniesiony już przez II Kongres USOPAŁ w Kurytybie w 1996 roku.

23. Propozycję utworzenia Centrum Informacji Imigrantów Polskich w Ameryce Łacińskiej przedstawiła pani Wiceprezes Komisji Kobiet USOPAŁ Ewa Alicja Leszczyńska de Marengo. Centrum informacji miało by na celu ułatwienie kontaktów między Polakami żyjącymi w Ameryce Łacińskiej, przede wszystkim jeśli chodzi o powiązania rodzinne i odnalezienie zagubionych krewnych.

24. W dalszym ciągu Zebrania zabrał głos Redaktor „Orla Białego” z Londynu p. Wiktor Moszczyński, zwracając uwagę na długoletnie przyjaźielskie powiązania jakie łączy USOPAŁ ze Zjednoczeniem Polskim w Wielkiej Brytanii. Postawił USOPAŁ jako wzór dla innych organizacji.

25. Wiceprezes BRASPOL ze stanu Rio Grande do Sul z Brazylii inż. Andrzej Hamerski z entuzjazmem przedstawił działalność BRASPOL w swoim stanie, podkreślając, że jest ona przepełniona wielką troską o młodzież polonijną. Zaapelował do kompetentnych organizacji o pomoc i materiały dla szerzenia kultury polskiej wśród młodzieży.

26. Prof. Józef Skowron Prezes Komisji Gospodarczej USOPAŁ, CABIPAŁ i przedstawiciel prowincji Misiones w Argentynie podziękował USOPAŁ-owi za zaangażowanie w obchodach 100-lecia przybycia pierwszych emigrantów polskich do Misiones. Przedstawił również osiągnięcia tamtejszych organizacji, jak uregulowanie spraw ziemskich tamtejszych osadników – sprawa „Colonizadora” i zorganizowanie wielkich obchodów 100-lecia Osadnictwa Polskiego na tym terenie.

Odnosił się też do ostatniej wizyty Delegacji USOPAŁ w Polsce, a w tym do niezapomnianego spotkania z Ojcem Świętym, spotkania z Prezydentem RP., spotkań w Płocku i z przedstawicielami banków polskich.

Pokrótko zreferował przedpołudniową wizytę w Sekretariacie Administracyjnym MERCOSUR, w której wziął udział jako przedstawiciel USOPAŁ, wraz z Prezesem Towarzystwa Współpracy Gospodarczej i Kulturalnej z Krajami Ameryki Łacińskiej Władysławem Bartoszewiczem, Prezydentem Miasta Płocka Dariuszem Krajowskim-Kukiel i Charge D'Affaire a.i. Ambasady Polskiej w Urugwaju Ministrem Edwardem Polańskim. Spotkanie to zostało zorganizowane przez USOPAŁ. Prof. Skowron ukazał możliwości współpracy Polski z MERCOSUR, między innymi możliwości wzmoczenia wymiany handlowej i tymi krajami jak też wymiany kulturalnej i gospodarczej między miastami krajów MERCOSUR i miastami Polski.

27. Widząc potrzebę wymiany informacji między Polską a Polonią Latino-Amerykańską Redaktor Zbigniew Różański ofiarował daleko idącą współpracę w tym względzie. Z jednej strony zobowiązując się do przekazywania interesujących nas informacji, a z drugiej prosząc o informacje od nas w celu upowszechnienia ich w Polsce.

28. Jedną z najważniejszych spraw do rozwiązania na obecnym III Walnym Zebraniu USOPAŁ było definitywne ustalenie miejsca i daty III Kongresu USOPAŁ, które początkowo miało się odbyć w Santiago de Chile i organizowane przez tamtejszy Związek Polaków, pod przewodnictwem Prezesa Andrzeja Zabłockiego. Z powodu jednak trudności, głównie natury finansowej postanowiono

zmienić miejsce III Kongresu.

Prezes USOPAŁ Jan Kobyłański przedstawił zgromadzonym do przegłosowania następującą propozycję: - III Kongres odbędzie się w Punta del Este – Urugwaj, przy aktywnym udziale organizacji z Chile (patrz punkt 12 niniejszego protokołu), - III Kongres odbędzie się w Santiago de Chile – Chile; - III Kongres odbędzie się w Kurytybie – Brazylii; - III Kongres odbędzie się w Paragwaju;

Wynik głosowania był taki, że jednogłośnie przyjęto propozycję, że III Kongres USOPAŁ odbędzie się w 1998 roku w Punta del Este w Urugwaju, a zorganizowany będzie wspólnie z przedstawicielami organizacji polskich z Chile. Dokładną datę III Kongresu ustalono na 21-go listopada 1998 roku.

Prezes Zabłocki zaproponował, aby po Kongresie w Urugwaju wszyscy delegaci udali się do Santiago de Chile, aby poznać tamtejsze środowisko polonijne.

29. Następnym ważnym punktem programu było przedyskutowanie i ustalenie daty i miejsca IV Kongresu USOPAŁ w roku 2000. Prezes Jan Kobyłański podał propozycję, aby IV Kongres odbył się w Kurytybie, a organizowany był przez BRASPOL. Drugą propozycję przedstawił przedstawiciel „Sociedade Beneficente POLONIA” z Rio de Janeiro p. Krzysztof Skowroński.

W dyskusji przed głosowaniem Prezes BRASPOL Rizio Wachowicz i Rektor Misji Katolickiej w Brazylii Ks. Benedykt Grzymkowski stwierdzili, że BRASPOL jest gotowy i ma wszelkie niezbędne warunki, aby zorganizować wielki IV Kongres USOPAŁ. W głosowaniu możliwość zorganizowania IV Kongresu w Rio de Janeiro otrzymała 5 głosów, a możliwość zorganizowania IV Kongresu w Kurytybie przez BRASPOL otrzymała 47 głosów.

Postanowiono więc, że IV Kongres USOPAŁ w roku 2000 odbędzie się w Kurytybie, dnia 15 marca.

30. Za możliwość uczestnictwa w Zebraniu i gościnne przyjęcie trzem doktorantom z Centrum Studiów Latino-Amerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego CESLA pod kierownictwem Prof. Andrzeja Dembicza, podziękowała mgr Renata Siuda.

31. Na zakończenie tego dnia obrad odpisywano „Rotę”.

32. W drugim dniu obrad 11 listopada 1997 r. zabrała głos pani Alicja Olszyńska Kulligowska Prezes Klubu Polskiego działającego przy Domu Polskim w Buenos Aires i Prezes Fundacji Im. Pani Machnikowej ukazując cele i działalność tych organizacji.

33. Przedstawiciel Związku Polaków z Comodoro Rivadavia, kolonii polskiej najbardziej wysuniętej na południe Ameryki Łacińskiej Tomasz Twardowski, przedstawił sytuację tej organizacji podkreślając, że właśnie dziś obchodzi ona swoje 75-lecie istnienia. Zebrani gromkimi oklaskami na jego ręce złożyli z tej okazji gratulacje. Pan Tomasz Twardowski poinformował również, że na uroczystościach 75-lecia Związku Polskiego w Comodoro Rivadavia obecny jest przedstawiciel USOPAŁ i Związku Polaków w Argentynie p. Kubaczka.

34. Prezes Związku Kombatantów Polskich w Argentynie Leopold Biłozur poprowadził apel poległych czcąc w ten sposób wszystkich, którzy oddali życie za Ojczyznę na wszystkich frontach świata, w więzieniach, obozach, oraz tych którzy już pomarli z dala od Ojczyzny, którą tak ukochali.

UWAGI OGÓLNE.

- W III Walnym Zebraniu USOPAŁ wzięło udział 52 delegatów z pełnym prawem do głosowania i pełnym prawem reprezentowania swoich Organizacji.

- Obecni byli przedstawiciele Polski, Argentyny, Brazylii, Paragwaju, Meksyku, Wenezueli, Chile i Urugwaju.

- Niniejszy Protokół został odczytany i zatwierdzony przez wszystkich obecnych na III walnym Zebraniu USOPAŁ.

- Sekretarz Generalny USOPAŁ mgr Witold Ptasznik stwierdził, że spełnione zostały wszystkie wymagania statutowe i że obecny protokół jest zgodny z prawdą.

- Kompletna relacja z wszystkich wydarzeń związanych z III Walnym Zebraniem USOPAŁ, jak również teksty wszystkich wystąpień zostaną opublikowane późniejszym czasie w specjalnym wydaniu książkowym i częściowo w tygodniku „Głos Polski” z Buenos Aires. (III Walne Zebranie zakończono Mszą świętą. Za zgodności Ks. Andrzeja Węgrzyn - Sekretarz).

Nasi Rodacy / Nossa Gente

Irmãs de São José pedem ajuda à Polônia

Em correspondência enviada ao Consulado Geral da República da Polônia, no início de março, a Congregação das Irmãs de São José desejam ajuda financeira do Governo da Polônia para a construção de um jardim de infância em Curitiba. O teor da carta é o seguinte:

Ao Consulado Geral da República da Polônia, Av. A. Leão Jr, 234, Curitiba-PR. Excelentíssimo Senhor Marek Makowski

Cônsul Geral da República da Polônia

Em nome da Congregação das Irmãs de São José, da Polônia, que está no Brasil, venho por meio desta encaminhar ao Exmo. Sr. Cônsul da República da Polônia, o pedido de ajuda financeira para a construção de um Jardim de Infância, com alojamento para formação de jovens, futuros catequistas, profissionais e para missionários no Brasil.

Em poucas palavras quero apresentar alguns dados sobre a nossa Comunidade das Irmãs de São José no Brasil:

Chegamos ao Brasil em 1983 e somos atualmente um grupo de nove irmãs, formando duas comunidades: uma em Contenda, Município próximo a Curitiba - capital do estado do Paraná - e outra Comunidade nesta mesma cidade de Curitiba, no Bairro Portão, bem na periferia da cidade.

O carisma da Congregação é dedicar-se, de modo geral, no serviço aos mais pobres: idosos, órfãos, doentes, crianças e jovens.

1 - Em Contenda as Irmãs trabalham em um pequeno e pobre hospital e nas pastorais: catequese, formação dos jovens e adultos, pastoral familiar nas aldeias pobres. A remuneração que recebem pelo serviço no hospital, dá-lhes apenas a possibilidade de viver.

2 - Em Curitiba, as Irmãs desenvolvem vários tipos de trabalhos com crianças, jovens e adultos nas vilas pobres pertencentes à paróquia São Jorge, isto é, catequese, pastoral da criança, formação dos jovens, pastoral familiar, assistência social e promoção humana. A população da paróquia é composta em sua maioria por famílias carentes, muitas famílias vivem na pobreza e miséria.

3 - As Irmãs vendo as grandes necessidades no campo da educação de crianças carentes, abandonadas, adolescentes e jovens, decidiram construir um Jardim de Infância, previsto para atender 60 crianças, e moradia para a formação de jovens. Falando sobre a formação de jovens, temos em consideração a preparação profissional através dos estudos, cursos, encontros, que planejamos organizar para contribuir deste modo nas melhores de suas condições de vida e integrá-los no processo de trabalho.

O nosso projeto de construção cujo custo é elevado, realizamos por etapas, pois dependemos muito da ajuda financeira de pessoas físicas e jurídicas. A própria Congregação das Irmãs de São José com sede em Cracóvia-Polônia, ajuda na manutenção das Irmãs no Brasil; já ajudaram também nesta construção oferecendo metade do terreno adquirido e pagando as despesas do início da obra, mas atualmente não tem mais possibilidades de ajudar nas despesas da construção, pois ao mesmo tempo está enfrentando grandes dificuldades na manutenção das Irmãs em Congo-Africa, Camarões e Ucrânia.

Informamos que já pedimos a muitas entidades no exterior a ajuda financeira para esta construção, mas com pouco resultado.

A obra foi iniciada em novembro de 1997. Já está feita a fundação e a metade do subsolo que nos custou R\$ 98.831,57 (noventa e oito mil, oitocentos e trinta e um reais e cinquenta e sete centavos). Por falta de recursos estamos paradas com a obra.

Enviamos junto com esta carta as plantas da construção, orçamentos e fotos. Confiamos que este nosso pedido possa ser levado em consideração e poder assim contar com sua ajuda.

Com antecipados agradecimentos e respeitosas saudações, subscrevo-me atenciosamente.

ir. **Kasemiera Kolton**
Delegada das Irmãs de São José no Brasil

Porta Aberta!

Ao assistir à apresentação do Grupo Folclórico Polonês do Paraná, no 37º Festival de Etnias, no Auditório Bento Munhoz da Rocha Neto, Teatro Guaíra, eu e minha esposa ficamos com ótima impressão daquele grande conjunto que, mais uma vez, bem representou o Folclore Polonês do Paraná neste grande festival étnico.

Nossos parabéns para a atual diretoria, que não mede esforços para levar avante os ideais de Tadeusz Morozowicz, Padre José Zajac, João Kozak, Dona Pola e Halina Marciniowska, todos sempre em nossa lembrança e nosso reconhecimento.

Uma grande dose de patriotismo apoderou-se deste conjunto, a exemplo de Chopin, Padereski, Kosciuszko, Dąbroski, e o finado amigo José Kropemicki, que guardava no seu baú o escudo da sua velha e querida Polônia e ainda à noite o contemplava e cantava ao piano o hino polonês "Boże coś Polskę".

Nossos parabéns aos dançarinos, que de uma forma autêntica e brilhante, brindaram a imensa platéia, arrancando aplausos.

Nossos parabéns ao coral e orquestra, que sempre foram a menina dos olhos do Padre José Zajac, a maior autoridade musical fora da Polônia. A nossa admiração para a atual brilhante regente Senhora Maria Helena Kozak Kantor, que na certeza de um apoio espiritual de sua falecida mãe e do falecido Padre José Zajac, levará o coral e orquestra a grandes apresentações.

A orquestra com grandes estrelas, como a senhora Denize Juvenal Kral, Luis Pedro Król e mais a dupla de violinistas mirins, Marcelo Juvenal Król e Gisele Juvenal Król, e outros...

Parabéns!!!

Victório Cit Filho

Congregando a Família Vicentina

Com os corações cheios de espírito fraterno e cristão, eis que surge em nosso meio

FUNDAÇÃO CHAMPAGNAT RÁDIO PARANÁ

A RÁDIO DA FAMÍLIA

TRANSMITINDO AO VIVO EM 1.060 KHZ - AM

APRESENTA, DE SEGUNDA A SÁBADO, DAS 9 ÀS 11 HORAS, O PROGRAMA TITO ZEGLIN, O SEU AMIGO DE FÉ.

— BOA MÚSICA E INFORMAÇÃO —

a Associação da Família Vicentina, AFAVI, formada por gente que passou pelas escolas de São Vicente de Paulo. São mais de 2 mil ex-alunos, ex-seminaristas e atualmente em postos de destaque nos meios empresariais, comunitários e profissionais, unindo-se numa organização que visa, além de confraternização familiar e troca de experiências, dar apoio integral ao surgimento e à manutenção de seminaristas, abrir e apoiar vocações.

Quanto dos seus membros estavam esperando uma oportunidade de reviver os bons tempos de seminário, de períodos escolares em que o saber era importante para o futuro de todos!? Rever colegas e imagens que o tempo não conseguiu apagar.

E surge a AFAVI, para gozo de milhares.

Onde adquirir o Dicionário

Nos seguintes locais podem ser encontrados exemplares do Dicionário Brasileiro Polonês-Português:

Em Curitiba -

Bosque João Paulo II;

Gráfica Vicentina (Al. Cabral, 842);

Livrarias SVERDI (Emiliano Pernetá);

Banca de Revistas de Edmundo Domachowski (Rua XV);

Centro da Cultura Polônica (Al. Dr. Carlos de Carvalho, 369);

Banca de Revistas Ghignone Afonso Pena (Aeroporto Internacional Afonso Pena);

Banca de Revistas Ghignone do Shopping Cristal;

Banca de Revistas Leia Bem (Av. Batel);

Banca de Revistas Agua Verde (Av. Iguazu com República Argentina);

Sociedade Cultural Abranches (secretaria);

Banca do Tadeu-Rei do Pierogi;

Loja de Conveniência Posto Verde (Juvevê).

Em São Paulo - com Adolf Bittner.

Em Irati - com Genoveva Zawylinski.

Em Dois Vizinhos - na Rádio Educadora.

Em Cascavel - com Jack Szymanski e José Luiz Lemanczuk.

Podem ser feitos pedidos diretamente para Editora LUD pelos telefones (041) 342.5644 e 342.5151 (fax) ou Caixa Postal 1775, CEP 80001-970 Curitiba.

LUD

Órgão de comunicação da Comunidade Polônica/Polonesa do Brasil e AL

Integrado à

USOPAL - União das Sociedades e Organizações Polônicas da América Latina;

AFAVI - Associação da Família Vicentina;

CCBP - Câmara de Comércio Brasil-Polônia Área Sul do Brasil.

IBCP - Instituto Brasileiro da Cultura Polônica;

POLBRAS - Federação das Associações Étnico Polonesas do Brasil

Propriedade da Editora LUD Ltda.

EDITORES RESPONSÁVEIS

Pe. Jorge Morkis

(versão polonesa);

Mieczyslaw Surek

(versão portuguesa)

EDITORIA ESPECIAL

Mariano Kawka

DIRETORIA COMERCIAL

Sławomir Denega

DIRETORIA DE EXPANSÃO

José Rendak

Assinaturas e publicidade

Fone/fax (55-41) 342.5151

Caixa Postal 1775

CEP 80001-970

CURITIBA PARANÁ BRASIL

Traduções de textos

(de originais poloneses, alemães,

castelhanos e ingleses):

Pe. Henrique Perbeche (SVD),

Pe. Jorge Morkis (CM),

Mariano Kawka, Mieczyslaw Surek,

Paulo Filipake, Pe. Stanislaw

Turbański (SVD).

Correspondentes

Colaboradores

Dom Ladislau Biemaski (CM), Dr. Jan

Sęk (Lublin, Polônia), Pe. Piotr Włoczyk

(Alemanha), Pe. Lourenço Biemaski

(CM), Prof. Bonifácio Solak, Prof. Maria

do Carmo Krieger Goulart, Cláudia

Kawka, Pe. Jan Kulaga, Stawa Stepanik,

Irena Łos, Tadeusz Burzyński (USA),

Prof. Geraldo Augusto Górski, Prof.

Leokadja Rendak, Prof. Olgierd Ligza,

Stamirowski, Dr. Bronislaw P. Breowicz,

Prof. Leocádia Sawczuk Fuman.

ASSINATURAS

Brasil 12 edições = R\$20,00

Américas US\$ 60,00 (12 ed.)

Europa, Ásia e Oceania US\$ 70,00 (12 ed.)

Fotolitos e impressão:
Editora O Estado do PR

Internet:

surek@surek.com.br

jorge.morkis@avalon.sul.com.br

W SŁUŻBIE POLAKOM W ŚWIECIE

Katolicki Ośrodek Wydawniczy "Veritas" jest najstarszym wydawnictwem polskim w Wielkiej Brytanii.

Jego początki sięgają czasów drugiej wojny światowej, kiedy to z inicjatywy charyzmatycznego kapelana wojskowego, a następnie akademickiego, księdza Stanisława Belcha, grono katolików polskich rozpoczęło drukowanie w Anglii modlitewników i książek o treści religijnej, z myślą o żołnierzach polskich oraz młodzieży nie mającej w warunkach wojennych dostępu do wydawnictw w języku polskim, prezentujących chrześcijańskie spojrzenie zarówno na historię jak i bieżące wydarzenia oraz kształtujących wizję powojennego świata.

W 1947 roku, staraniem osób zaangażowanych w tę akcję, do których dołączyli po wojnie inni działacze katolickie i społeczni, powstała w Londynie Fundacja "Veritas". Postawiła sobie ona za cel propagowanie wiary i kultury chrześcijańskiej przez dostarczanie Polakom w Polsce i na emigracji wydawnictw religijnych, prezentowanie za pomocą polskiej myśli religijnej i wspieranie akcji katolickiej.

Dla realizacji tych celów Fundacja "Veritas" utworzyła Katolicki Ośrodek Wydawniczy, istniejący do dziś. Działając w oparciu o własną drukarnię, KOW stał się istotnie ośrodkiem i bazą tej akcji wytyczonej przez założycieli: księdza Stanisława Belcha, duszpasterza, który zasłynął też jako publicysta, historyk i społecznik (zmarł w 1989 r.), Stanisława Grocholskiego, który przewodniczył Fundacji do 1988 r., oraz Wojciecha Dłużewskiego, który do śmierci w 1989 r. kierował Katolickim Ośrodkiem Wydawniczym. Wychodzili oni z założenia, że wiara podbudowana wiedzą religijną oraz rzetelną informacją umożliwiającą skuteczne działanie są nieodłącznymi elementami w walce o wolność Polski i jej niepodległość.

KOW od początku kierował się w swej działalności potrzebami zarówno społeczeństwa w Polsce jak i społeczności polskiej w Wielkiej Brytanii i innych krajach.

W ciągu ponad 40 lat, gdy władze komunistyczne usiłowały podporządkować sobie słowo drukowane w Polsce, KOW wydawał setki pozycji, które w Polsce nie mogłyby się ukazać (zarówno książki propagujące

zwalczany przez komunistów światopogląd katolicki, jak i ukazujące w prawdziwym świetle wydarzenia historyczne i współczesne). Dystrybucja tych książek w Polsce była niemożliwa, ale zabierali je ludzie odwiedzający Anglię i mimo trudności tysiące egzemplarzy trafiało do Polski, a niekiedy i za jej wschodnią granicę. Jednocześnie KOW zaopatrywał w książki polską społeczność emigracyjną i polonijną - od Europy Zachodniej po Amerykę i Australię.

Dorobek wydawniczy KOW "Veritas" obejmuje ponad 500 pozycji. Główne działy: religijny (modlitewniki, śpiewniki, katechizmy, encykliki i inne dokumenty nauczycielskie Kościoła, w tym naświetlenie stosunku Stolicy apostolskiej do Polski, tak istotne w obliczu ofensywy wydawnictw tendencyjnych na ten temat), historyczny (obok historii dawnej i dzieł ukazujących wkład polski w dorobek cywilizacyjny świata, również historia drugiej wojny i najnowsza) oraz beletrystyka i poezja religijna. Ponadto KOW "Veritas" wydawał pisma: "Życie" - problemowy tygodnik katolicki (1947-59), miesięcznik dla młodzieży "Droga" (1957-1959) oraz popularny tygodnik społeczno-religijny "Gazeta Niedzielną" (wychodzący od 1949 r. do dziś).

W działalności wydawniczej "Veritasu" na szczególną uwagę zasługują 34 tomy "Sumy Teologicznej św. Tomasza z Akwinu" (jest to pierwsze

kompletne polskie wydanie tego dzieła) oraz monumentalna praca historyczna ks. dr. Stanisława Belcha pt. "Święty Stanisław - biskup i męczennik". Największą popularnością cieszą się książki serii Biblioteki Polskiej KOW.

Katolicki Ośrodek Wydawniczy nadal pragnie służyć Polakom rozproszonym po świecie, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb Polaków na Wschodzie, przez dziesięciolecia odczuwającym brak polskich książek.

Jednak przemiany w Polsce, które przyniosły też odrodzenie niezależnej działalności wydawniczej, otwierają przed KOW "Veritas" możliwość szerszego niż kiedykolwiek przedtem dotarcia do czytelnika w kraju. Otworzyły się możliwości współpracy z wydawnictwami w Polsce.

Ostatnio, w kwietniu tego roku zaowocowały one wydaniem głośnej książki Desmond O'Grady "Punkt zwrotny", mówiącej o roli Jana Pawła II w zmianach politycznych, jakie nastąpiły w całej wschodniej Europie w latach 90. Zaś w maju br., w ramach wkładu Katolickiego Ośrodka Wydawniczego "Veritas" w V pielgrzymkę papieża do Polski, ukazała się w wersji angielskiej książka poświęcona naszej nowej świętej: "Saint Jadwiga - Queen of Poland 1374-1399".

Adres: Veritas Foundation Publication Center, 63 Jeddo Road, London W12 9EE. Tel/Fax: 0181-749 4957/4965.

WZRASTA LICZBA AKTYWNYCH ZAWODOWO

Ponad 17 mln jest aktywnych zawodowo, zaś 12,5 mln jest biernych - wynika z raportu Głównego Urzędu Statystycznego na temat aktywności ekonomicznej ludności Polski, sporządzonego według danych z maja 1997 r. W porównaniu z poprzednim kwartałem liczba aktywnych zawodowo zwiększyła się o ok. 105 tys., w tym mężczyzn o 67 tys., a kobiet o 39 tys. Liczba bezrobotnych spadła o 249 tys.

Ponad 19 proc. bezrobotnych w badanym kwartale (luty-maj br.) znalazło pracę. Pracy poszukiwało ponad 71 proc. bezrobotnych. Pracujący stanowili ponad 51 proc. ogółu ludności w wieku ponad 15 lat. W porównaniu z majem ubiegłego roku wskaźnik zatrudnienia wzrósł o 0,2 pkt., a w porównaniu z kwartałem grudzień 1996 - luty 1997 r. - o 1,1 pkt. W porównaniu z majem ubiegłego roku liczba pracujących mężczyzn wzrosła o 2,7 proc., zaś kobiet spadła o 0,1 proc. Spadek zatrudnienia odnotowano także na wsi (o 0,4 proc.). Zatrudnienie w miastach wzrosło o ok. 4,4 proc.

Rośnie liczba zatrudnionych w sektorze prywatnym. W maju br. pracowało w nim blisko 60 proc. zatrudnionych - o 1,4 proc. więcej niż w maju 1996 r. Odsetek pracujących w sektorze rolniczym spadł z 23,4 do 20,8 proc. Odsetek

zatrudnionych w sektorze przemysłowym pozostał bez większych zmian (31,9 proc. w maju ub. r. i 31,9 w maju br.), wzrósł za to procent zatrudnionych w sektorze usługowym (z 44,8 do 47,3 proc.).

W maju br. przeciętny tygodniowy czas pracy wyniósł 43,2 godziny, czyli o 0,2 godziny więcej niż w lutym i o 0,2 godziny mniej niż w maju ubiegłego roku. Przeciętny tygodniowy czas pracy w sektorze publicznym był o 2,4 godziny krótszy niż w sektorze prywatnym. 9,2 proc. ogółu pracujących miało więcej niż jedno miejsce pracy.

W maju br. przeciętny tygodniowy czas pracy wyniósł 43,2 godziny, czyli o 0,2 godziny więcej niż w maju ubiegłego roku. Przeciętny tygodniowy czas pracy w sektorze publicznym był o 2,4 godziny krótszy niż w sektorze prywatnym. 9,2 proc. ogółu pracujących miało więcej niż jedno miejsce pracy.

Stopa bezrobocia wyniosła 11,3 proc. i była o 1,5 proc. niższa niż w lutym. Najbardziej zagrożone bezrobociem są osoby z wykształceniem podstawowym, niepełnym podstawowym i zasadniczym zawodowym. W tej grupie stopa bezrobocia wynosi o 13,5 do 15,4 proc.

ECHA WYSTĄPIENIA PREMIERA BUZKA

WATPLIWOŚCI EKONOMISTÓW

Ekonomiści polscy komentują przemówienie programowe Jerzego Buzka. SLD kontra koalicja. Ubolewania rosyjskiego MSZ z powodu uchwały Sejmu z okazji Święta Niepodległości. Burdy skinów we Wrocławiu.

Gabinet Jerzego Buzka uzyskał wotum zaufania zdecydowaną większością głosów. Premier zapowiedział, że "zrobi wszystko, aby 1997 rok był zapamiętany jako rok początku naprawy państwa, ostatecznego zerwania z przeszłością".

Dziewięciogodzinna debata, zakończona po północy 11 listopada, przypominała pojedynki z pierwszej kadencji Sejmu. Doszło do ostrej konfrontacji między koalicją AWS-UW a opozycyjnym SLD. Wzburzony rzecznik SLD Andrzej Urbańczyk protestował przeciw określeniu przez premiera Buzka ustroju PRL jako totalitarnego i przestępczego. Urbańczyk mówił: "Gdyby w PRL

panował komunizm i totalitaryzm w okrutnej postaci, to nie byłoby *Solidarności* i *Okrągłego Stołu*. W PRL nie było wolności i demokracji, ale wystarczy zapytać kogoś kto żył w totalitaryzmie, jaka jest różnica między Polską z tamtych lat a eksterminacją Żydów".

"Rzeczywiście, Pol Pot był od was gorszy. Komunizm to terór, ludobójstwo i bataliony ZOMO (Zmechanizowane Obwody Milicji Obywatelskiej), za którymi ukrywali się w gabinetach" - replikował Stefan Niesiołowski z AWS-ZChN.

Obok spraw społecznych największe zainteresowanie społeczeństwa budzi program gospodarczy rządu. Jerzy Buzek zapowiedział zakończenie procesu prywatyzacji do 2001 r., stabilizację systemu podatkowego, modernizację rolnictwa, aktywizację Narodowego Programu Budownictwa Mieszkaniowego.

Komentując tę część wypowiedzi premiera prof. Wacław Wilczyński z Akademii Ekonomicznej w Poznaniu powiedział m.in.: "Nie widzę możliwości obniżenia stawek podatku dochodowego. W tym miejscu *expose* miało trochę żywnościowy charakter. Raczej nieunikniona wydaje się natomiast podwyżka podatku VAT. Fiskus potrzebuje pieniędzy.

Przywrócenie dużych ulg budowlanych oznacza niższe dochody budżetu. Ludzie domagają się tanich mieszkań w dużych aglomeracjach. Ja jednak nie forsowałbym budownictwa blokowego. Jeśli tworzyć preferencje, to tylko dla budownictwa małomiasteczkowego, położonego poza obrzeżami wielkich miast. Generalnie zgadzam się natomiast z oceną rządów koalicji SLD-PSL. Przez cztery lata rządy konsumowały głównie to, co stworzyły rządy solidarnościowe w latach 1989-93. Specjalnych zasług nie widzę, poza tym, że zrozumieli konieczność kontynuacji gospodarki rynkowej. Prywatyzacja szła powoli, reprivatyzacji nie przeprowadzono w ogóle".

Prof. Marek Dąbrowski z Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych stwierdził: "*Exposé* miało charakter ogólnikowy, deklaracyjny, nie stanowiło spójnej całości, a raczej zbiór generalnie sformułowanych zamierzeń poszczególnych ministrów".

Z okazji Święta Niepodległości Sejm przyjął uchwałę, która wywołała protesty w rosyjskim ministerstwie spraw zagranicznych. W uchwale napisano m.in.: "Ta uroczysta rocznica skłania do refleksji nad półwieczem, w którym wolnościowe i demokratyczne aspiracje Polaków były dławione przez

hitlerowskich i sowieckich okupantów, a następnie - obcą naszej tradycji - podporządkowaną Związkowi Radzieckiemu komunistyczną władzę".

"Dokument ten wywołuje u nas głębokie ubolewania. Stawia się w nim znak równości między hitlerowskimi najeźdźcami i radzieckimi żołnierzami-wyzwolicielami, którzy za wygnanie niemieckich okupantów z Polski zapłacili 600 tysiącami istnień ludzkich" - powiedział rzecznik rosyjskiego MSZ Gienadij Tarasow. Dodał, że w Moskwie oczekuje się, iż "polityczne kierownictwo Polski ze swej strony ustosunkuje się do tej akcji".

Święto Niepodległości stało się okazją dla dwuosobowej grupy skinów we Wrocławiu do wszczynania burd w mieście, demolowania restauracji i samochodów. Bito przypadkowych przechodniów. Skini wznosili okrzyki "Precz z żydowską okupacją". Interwencja 20-osobowej grupy policjantów nie udała się. Przemarsz przez miasto trwał kilkadziesiąt minut, potem skini się rozeszli. W Krakowie w tym samym czasie stuosobowa grupa "Młodzieży Wszechpolskiej" protestowała przeciwko przystępowaniu Polski do Unii Europejskiej.

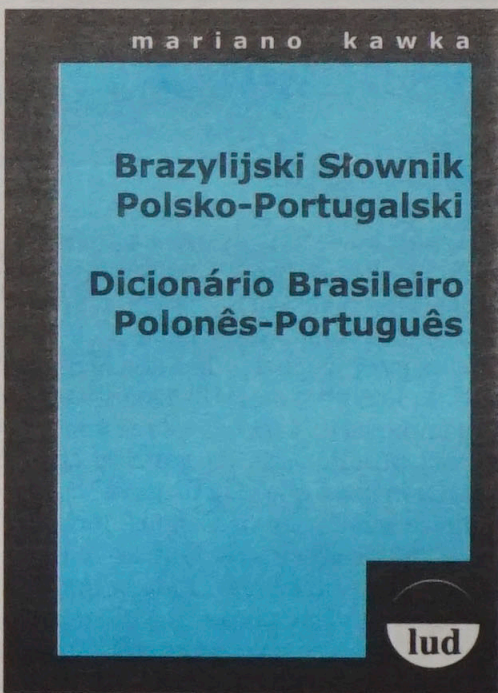
ARAUCCOR
CORRETORA DE SEGUROS
de José Rendak
Administra e opera com seguros nas
mais diversas carteiras com empresas
de primeira linha.
Fone/Fax: 242-5768 - Curitiba - PR
joserendak@avalon.sul.com.br

LANÇADO DICIONÁRIO POLONÊS-PORTUGUÊS EM CURITIBA

Foi um lançamento de alto nível - este o comentário de muitos de compareceram dia 24 de fevereiro, no Centro Brasileiro da Cultura Polônica, em Curitiba, para a noite de autógrafos do autor Mariano Kawka, com coquetel servido pelos editores, da Editora LUD Ltda.

O evento foi prestigiado por muitas pessoas, como a do cônsul geral da República da Polônia, Marek Makowski, dos vereadores José Górski e Tito Zeglin, do empresário Hugo Rodacki, de professoras de língua polonesa como Leokadja Rendak e Cristina Piekarski, de Dilmar Abílio Archegas Filho (da TV Paranaense), do presidente da Sociedade União Juventus e Polbrás Anísio Oleksy, do provincial da Sociedade de Cristo, Pe. Zdzislaw Malczewski, do presidente da AFAVI (Associação da Família Vicentina), Rafael Burakowski e de muitos mais.

Coube ao jornalista Miecislau Surek, um dos editores da LUD, abrir a solenidade, explicando os motivos do encontro e convidando o presidente do Juventus Anísio Oleksy a proferir seu discurso: depois, foi a vez do diretor da LUD, Paulo Filipake, como presidente do Instituto Brasileiro da Cultura Polônica (IBCP), abordar temas culturais e de empreendimentos que a Editora LUD vai executar em próximos meses; após, falou o presidente da AFAVI, Rafael Burakowski, que elogiou a iniciativa da LUD e do autor Mariano Kawka em editarem obra de tal envergadura científica e educacional. O cônsul geral da Polônia, Marek Makowski, cumprimentou o autor Mariano Kawka pelo sucesso da obra, dizendo ser de muita utilidade para os alunos e os estudiosos da língua polonesa um dicionário tão bem elaborado e editado. No final, falou o autor do dicionário, Mariano Kawka, agradecendo pelo lançamento e em seguida fez uma palestra sobre aspectos da cultura polônica no Brasil e América Latina. Um coquetel e autógrafos concedidos por Mariano Kawka encerraram o grande evento cultural do início

cio de 1999.

Na lista de presenças ao ato foram anotados os nomes de Joana Kawalec, Maria Kawalec, João Kawka, Siegismundo Oliva, Valério Kloss, Milton J. Allegretti, Ursula Sajda, Edison Guarize, Danuta Lisicki Abreu, José Rendak, Paulo Cesar Kochanny, Tadeusz Gieburowski, Pró-Reitor da Universidade Federal, Waldemiro Gremski e esposa, Jadviga Kurowski, Wieslau Kurowski, Marcos Pampú, Roberto Machniewicz, Eduardo Nadalin, Jorge Andriguetto, Pe. Victor Paszek, Pe. Jorge Morkis (diretor do LUD), Tadeu Baranczuk, Paulo Henrique Pianowski, Arlindo Milton Druszcz, Leocádia D. Czerwonka, Cristina Luíza Czerwonka Surek, Ana Maria Golas, Stefânia Golas, Edmundo Domachowski, Edward Konfigera, Antonio Domakoski, Roseli Okeksy, Marian Kurzac, Paulo Tippa, Elio Dembiski, Cristina Rodacki, Ivone Kawka e Patrícia Kawka.

Foi um acontecimento muito especial.

Momento em que o autor Mariano Kawka discorria sobre aspectos da cultura polônica no Brasil e na América Latina, na noite de autógrafos de lançamento do Dicionário Brasileiro Polonês-Português.

Convidados e estudiosos prestigiaram o lançamento da obra de Mariano Kawka, na noite do dia 24 de fevereiro, no salão do Centro Brasileiro da Cultura Polônica, da União Juvenus.

ADQUIRINDO O DICIONÁRIO POLONÊS-PORTUGUÊS, VOCÊ GANHA 12 EDIÇÕES DO LUD

AO ADQUIRIR 1 EXEMPLAR DO DICIONÁRIO BRASILEIRO POLONÊS-PORTUGUÊS VOCÊ GANHA, DE PRESENTE, 12 EDIÇÕES DO JORNAL LUD, QUE ESTÁ CHEGANDO NOS SEUS 80 ANOS DE EXISTÊNCIA. PARA TANTO, VOCÊ PODE ESCOLHER A FORMA DE PAGAMENTO DA ENCOMENDA:

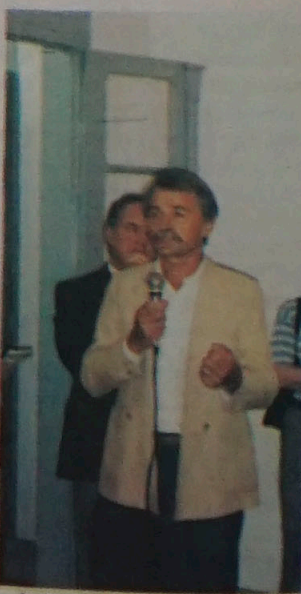
- () DEPÓSITO BANCÁRIO EM NOME DA EDITORA LUD LTDA. -- HSBC BAMIENDUS, AGÊNCIA 038, CONTA 24891-44.
- () ENVIO DE CHEQUE NOMINAL À EDITORA LUD LTDA. ATRAVÉS DE CARTA REGISTRADA (CAIXA POSTAL 1775 - CEP 80001-970 CURITIBA - PR) EM CASO DE DEPÓSITO BANCÁRIO, ENVIAR COMPROVANTE VIA FAX (041-342 5151) E DADOS CADASTRAIS PARA RECEBER O DICIONÁRIO E AS 12 EDIÇÕES DO LUD.

VALOR DO PACOTE: R\$ 35,00 (R\$ 30,00 PELO DICIONÁRIO E R\$ 5,00 PARA CUSTOS DE ENVIO POSTAL)

NOME: _____
 END: _____ CEP: _____
 CIDADE: _____ ESTADO: _____ TEL: _____
 FAX: _____ E-MAIL: _____

Importante Apoio da AFAVI

O presidente da Associação da Família Vicentina, Rafael Burakowski, e mais alguns dos seus principais dirigentes, esteve prestigiando o lançamento do Dicionário, elaborado por um dos seus ilustres membros, o filólogo Mariano Kawka, um dos ex-alunos de escolas vicentinas.

Rafael Burakowski, presidente da AFAVI (Ass. Família Vicentina)

nunciamento ele destacou o trabalho do autor e augurou os maiores sucessos na publicação junto a público meta esperando que outros iniciativas vas ocorreram com o poder a capacidade intelectual de Mariana Kawka. Ele criou a parceria Editora LUD Vicentina.

USOPAL: PODSTAWOWE ZADANIA

Unii Stowarzyszeń i Organizacji Polskich Ameryki Łacinskiej USOPAL. (Tezy na IV-te Walne Zebranie USOPAL w listopadzie 1998r.)

1) Podstawowe znaczenie mają zadania związane ze wspieraniem przez USOPAL procesu tworzenia polskiego lobby w Ameryce Łacinskiej. Dotyczy one integracji polskiej grupy etnicznej, umacniania jej pozycji w krajach zamieszkania oraz ochrony interesów i wspierania postulatów do władz państwowych. Jednakże starania, aby Polonia latynoamerykańska uzyskała liczącą się pozycję, a w tym godne miejsce w ośrodkach władzy ustawodawczej i wykonawczej, wymagają wyjścia z zamkniętego kręgu, z "getta etnicznego" i silniejsze powiązania z miejscowym społeczeństwem. Ponadto ściśle przestrzegać trzeba zasadę, że promując sprawy Polonii i wspierając polskie interesy, należy zachowywać pełną, lojalność wobec kraju zamieszkania i całkowicie poszanowanie praw obowiązujących wszystkich obywateli. Tylko nikły procent Polonii latynoamerykańskiej, liczącej 1,5-2 mln. osób pochodzenia polskiego, stanowią osoby posiadające jedynie obywatelstwo polskie.

2) Naturalnym sprzymierzeńcem w budzeniu i podtrzymywaniu polskości, były dla pierwszych osadników i są nadal parafie katolickie. Obecnie w Ameryce Łacinskiej pracuje około 800 księży polskiego pochodzenia lub przybyłych czasowo z Polski, w tym większość w Brazylii. (Rektor Polskiej Misji katolickiej w Brazylii Ks. Benedykt Grzymkowski, jest Wiceprezesem USOPAL). Duszpasterstwo polonijne, wspólnie z organizacjami i stowarzyszeniami polonijnymi, zwłaszcza kombatanckimi, aktywnie wspiera rodziny w krzewieniu polskiej tradycji narodowych, polskiej kultury, nauczaniu języka polskiego. Wśród zadań na najbliższe lata przewiduje się aktywny udział USOPAL w organizowanych przez Kościół obchodach Wielkiego Jubileuszu Roku 2000.

3) USOPAL jest Unia niezależnych Organizacji, z których każda posiada autonomię i ma swój statut. Walne Zebranie wszystkich członków USOPAL, odbywa się co roku, ok. 11 listopada. Jednym z głównych zadań USOPAL jest dążenie do konsolidacji stowarzyszeń i organizacji polonijnych. Służą temu działania sprzyjające rozbudzeniu poczucia wspólnoty etnicznej i chęci realizacji wspólnych celów, zwłaszcza związane z umacnianiem polskiej tożsamości narodowej. Znaczna pomoc i wsparcie w ich realizacji okazuje Stowarzyszenie "Wspólnota Polska", oraz prasa polonijna, w tym "Głos Polski" w Argentynie i "Nowy Lud" w Brazylii.

4) Najważniejszym wydarzeniem są Kongresy Polonii Ameryki Łacinskiej organizowane co dwa lata przez USOPAL i przygotowywane ze znacznym wyprzedzeniem czasowym i starannością. Obrady Kongresu stanowią dogodną okazję

dla wymiany doświadczeń i poglądów, sprzyjają uzgodnieniu stanowisk zrzeszonych w USOPAL stowarzyszeń i organizacji. Wewnętrznej integracji środowisk polonijnych sprzyjają również prace przygotowawcze. Opracowywanie propozycji i wniosków, stanowi ważny element pobudzania aktywności organizacji polonijnych, pomaga w określeniu potrzeb i kierunków ich działalności w krajach zamieszkania oraz kontaktów z Polską.

I-szy Kongres odbył się w listopadzie 1993 r. w Argentynie i Urugwaju, II-gi w marcu 1996 r. w Kurytybie w Brazylii, III-ci odbędzie się w listopadzie 1998 r. w Punta del Este w Urugwaju, a IV-ty w roku 2000, ponownie w Kurytybie. Patronat nad I-szym Kongresem sprawowali Prezydenci Argentyny i Urugwaju, a nad II-gim Prezydent Polski i Prezydent Brazylii. Przewiduje się, że patronat nad III-cim Kongresem obejmą Prezydenci Polski Urugwaju i Chile. Udział przedstawicieli najwyższych władz państwowych w pracach przygotowawczych i ich obecność na obradach, a także przyjazd reprezentatywnej grupy gości z Polski, stanowią istotną pomoc w realizacji statutowych zadań USOPAL.

5) Ważnym zadaniem USOPAL jest popularyzacja polskiej grupy etnicznej, poprzez upowszechnianie i utrwalanie dorobku USOPAL z okazji jego Kongresów i Walnych Zebrań. Podkreśleniem rangi I-szego Kongresu Polonii Ameryki Łacinskiej, było wydanie w 1993 r. przez Poczcie Urugwaju, na wniosek USOPAL, okolicznościowego bloczka filatelistycznego z podobiznami Papieża Jana Pawła II i Prezydenta RP Lecha Wałęsy. Wyrazem uznania było także spowodowanie wydania przez Poczcie Urugwaju w 1997 r., z okazji 100-lecia osadnictwa polskiego i Walnego Zebrania USOPAL, bloczka filatelistycznego z podobiznami Papieża Jana Pawła II, wraz z symbolami polskimi i Roku 2000. Utrwaleniem dorobku I Kongresu było utworzenie przez Fundację Jana Kobylńskiego, "Panteonu Związku Polaków" na historycznym cmentarzu w Buenos Aires. Upamiętnieniem II Kongresu było otwarcie "Brazylijskiego Centrum Kultury Polskiej w Kurytybie".

6) Szczególne znaczenie ma poszukiwanie korzeni osadnictwa polskiego w Ameryce Łacinskiej i ukazywanie wkładu osób polskiego pochodzenia w rozwój krajów ich osiedlenia. Dogodna, okazje stanowią uroczyste obchody w 1996 r., 125-tej rocznicy przybycia pierwszych osadników do Brazylii, a w 1997 r., 100-lecia osadnictwa polskiego w Argentynie. Z inicjatywy Kierownictwa USOPAL, przy wydatnym wsparciu Parlamentarnej Grupy Przyjaciół Polski, Senat Narodu Argentyny podjął bezprecedensową uchwałę o ustanowieniu Dnia Osadnika Polskiego w Argentynie, który corocznie będzie obchodzony w dniu 8 czerwca, oraz nadal 100-letniej rocznicy przybycia osadników polskich, range

wydarzenia ogólnonarodowego. Wyrazem uznania i podziękowania władz Polski dla inicjatorów ustanowienia święta polskiej grupy etnicznej, było przyznanie w 1997 r. przedstawicielom Senatu Narodu Argentyny i władz USOPAL wysokich odznaczeń państwowych. Ważnym zadaniem USOPAL, jest inicjowanie i wspieranie obchodów rocznic przybycia pierwszych osadników we wszystkich wiekowych środowiskach zamieszkania polskiej grupy etnicznej.

7) Na podkreślenie zasługuje fakt, że ważniejsze wydarzenia Polonii latynoamerykańskiej są organizowane zarówno w kraju osiedlenia, jak i w Polsce. Np. obchody Dnia Osadnika Polskiego w roku 100-lecia osadnictwa, miały miejsce w Argentynie i w Polsce. Na początku czerwca 1997 roku uroczystości odbyły się w Sierpcu, Plocku i Krakowie, w końcu tego miesiąca w Buenos Aires, a w sierpniu w Stanie Misiones. W obu krajach, w uroczystościach uczestniczyły reprezentatywne delegacje władz państwowych Polski i Argentyny oraz Prezes USOPAL i Zarząd Związku Polaków w Argentynie. W Misiones, z uwagi na wspólną rocznicę przybycia osadników polskich i ukraińskich, obchody stulecia organizowały wspólnie obie grupy etniczne. Uczestniczyło w nich kilka tysięcy osób, w tym przedstawiciele władz państwowych Argentyny, Polski i Ukrainy oraz Ks. Arcybiskup Szczepan Wesoly wraz z licznym duchowieństwem katolickim i prawosławnym.

8) USOPAL wspomaga działalność związaną z prezentacją polonijnego dorobku kulturalnego, wspiera polonijne zespoły artystyczne i twórczość osób polskiego pochodzenia poza Polską. Duże znaczenie przywiązuje się do obecności kultury polskiej w Ameryce Łacinskiej. W 1995 r. "Fundacja Jana Kobylńskiego" ogłosiła w Brazylii i Argentynie konkursy sztuki, w dziedzinach malarstwa, rzeźby i literatury, z ustanowieniem nagród za najlepsze prace związane z tematyką osadnictwa polskiego w Ameryce Łacinskiej. Ponadto w 1997 r., wspólnie z Ambasadą Argentyny w Polsce i Stowarzyszeniem "Wspólnota Polska", zorganizowała 10-cio dniowy pobyt w Argentynie dla dwóch laureatów ogólnopolskiego konkursu wiedzy o 100-leciu osadnictwa. Obecnie, trwają prace nad utworzeniem polonijno-kościelnej Fundacji, ośrodka krzewienia w Ameryce Łacinskiej polskiej kultury i tradycji chrześcijańskich. Środki na rozpoczęcie działalności zapewnia prezes Jan Kobylanski, który pragnie przeznaczyć na siedzibę Fundacji, część swej rezydencji w Punta del Este. Uroczyste powołanie Fundacji przewiduje się na III-cim Kongresie USOPAL w listopadzie 1998 r. Jednakże twórczość osób polskiego pochodzenia poza Polską, nie jest "kultura polonia", ponieważ kultura polska jest jedna i nie zależy od aktualnego miejsca zamieszkania twórcy. Powstałe na emigracji wielkie dzieła Chopina i Mickiewicza, Gombrowicza i

Mrozka, stanowią składową i nieodłączną część kultury polskiej. Natomiast mniejsze narodowa polskiego pochodzenia wnoszą także swój udział w współtworzeniu kultury kraju osiedlenia.

9) O przyszłości Polonii latynoamerykańskiej, USOPAL i zrzeszonych w niej organizacji zadecyduje młode pokolenie. Dlatego też szczególną uwagę powinno się poświęcać sprawom młodzieży polonijnej. Obecnie organizowane są obozy, kolonie i kursy języka polskiego, także w Polsce, w porozumieniu i ścisłej współpracy ze Stowarzyszeniem "Wspólnota Polska". Ostatnio USOPAL nawiązał kontakty ze Związkiem Harcerstwa Polskiego. W końcu 1998 roku, 450-cio osobowa delegacja ZHP uczestniczyć będzie w 19-tym światowym Jamboree Skautów w Chile. Istnieje możliwość jej bezpośredniego kontaktu z Polonią chilijską, a (w drodze powrotnej) także z harcerstwem w Argentynie. Należy mieć nadzieję, że zapoczątkowane zostaną, zorganizowane, w oparciu o Harcerstwo, bezpośrednie kontakty młodzieży polonijnej z młodzieżą w kraju.

10) Podstawowe znaczenie dla Polonii latynoamerykańskiej mają kontakty z Polską. USOPAL dąży do utrzymywania ścisłej więzi z krajem pochodzenia i z jego aktualnymi władzami, jednakże pod warunkiem, że są to władze demokratyczne, wybrane w wolnych wyborach. Pilnym zadaniem jest poprawienie systemu łączności i przepływu informacji, zwłaszcza w systemie Internet, usprawnienie połączeń lotniczych i przewozów towarów drogą morską, oraz dalszy rozwój turystyki. Z pomocą USOPAL prowadzone są prace związane z utworzeniem w Urugwaju, Filii Banku Przemysłowo-Handlowego w Krakowie. Konieczność utrzymywania bliskich kontaktów z władzami państwowymi i organizacjami w Kraju, spowodowała powołanie przez Walne Zebranie USOPAL stałego przedstawicielstwa w Polsce. Począwszy od 1 grudnia 1997 r. mieszki się ono w "Domu Polonii" w Warszawie, w siedzibie Zarządu Krajowego Stowarzyszenia "Wspólnota Polska", najbliższego sojusznika i partnera USOPAL w Polsce.

11) USOPAL pragnie wspierać interesy Polski w Ameryce Łacinskiej i dąży, aby polska grupa etniczna mogła stanowić pomost w kształtowaniu dobrych stosunków między państwami polski z krajami ich osiedlenia, zarówno bilateralnych, jak i wielostronnych. USOPAL stanowić może dogodną płaszczyznę kontaktów z władzami MERCOSUR, zwłaszcza, że siedziba MERCOSUR podobnie jak siedziba władz USOPAL, mieści się w Urugwaju. Komisja Ekonomiczna USOPAL - KABI-PAL (Konfederacja Dwustronnych Izb Handlowych Polonijnych w Ameryce Łacinskiej), zmierza do poszerzenia zakresu promocji i ożywienia współpracy gospodarczej pomiędzy Polską a krajami Ameryki Łacinskiej, przy udziale polonijnych środowisk gospodarczych.

USOPAL, a zwłaszcza CABIPAL, współdziała w Polsce z Towarzystwem Współpracy Gospodarczej i Kulturalnej z Krajami Ameryki Łacinskiej.

12) Kolejnym zadaniem USOPAL, związanym z umacnianiem pozycji polskiej grupy etnicznej, jest wspieranie prac badawczych nad rozpoznaniem pozycji środowisk polskich w Ameryce Łacinskiej oraz miejsca polskiej kultury i środowisk polskich w relacji Polska - Ameryka Łacinska. USOPAL współpracuje z wyższymi uczelniami w Argentynie, Brazylii, Chile i Meksyku, a w 1993 r. zawarł porozumienie o współpracy z Centrum Studiów - Latinoamerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego - CESLA. CESLA prowadzi również program naukowy poświęcony problematyce relacji Polski i Europy Środkowo-Wschodniej z Ameryką Łacinska, w znacznej mierze realizowany we współpracy międzynarodowej. Dogodną okazję dla ukazania roli i miejsca Polski w Europie, a zwłaszcza w krajach CEFTA, stwarza koordynowane przez CESLA, wspólne opracowania naukowców z kilkunastu krajów "Dialog Miedzyregionalny Europa Środkowo-Wschodnia - Ameryka Łacinska, (doświadczenia wieku XX i projekcje w wiek XXI)". Rozważana jest możliwość zaprezentowania tego opracowania na III-cim Kongresie USOPAL, w obecności przedstawicieli placówek dyplomatycznych zainteresowanych krajów Ameryki Łacinskiej i Europy Środkowo-Wschodniej.

13) Jednym z założeń programowych USOPAL jest uczestnictwo w ważniejszych przedsięwzięciach organizacji polonijnych na świecie. Zasadniczą płaszczyzną wymiany doświadczeń poglądów i informacji powinna być Rada Polonii Świata, z Biurem Wykonawczym w Polsce.

Szanowny Panie Redaktorze

Być może, nasz kontakt trochę się urwał, ale tak jak i pan Prezes Kobylanski byliśmy na wakacjach w Europie, a w ostatnich dniach naprawdę gonimy, aby nadrobić zaległości w przygotowaniach do zbliżającego się Kongresu. Wszystko jednak jest na dobrej drodze. W najbliższym czasie prześlemy oficjalne zaproszenia, mimo że Pan jest już od dawna zaproszony i liczymy na Pańską obecność. W załączeniach przesyłam do ewentualnej publikacji tezy programowe USOPAL "Podstawowe zadania USOPAL", wraz ze składem Komitetu Honorowego tegoż Kongresu, oraz projekt programu III Kongresu, który jest programem ramowym i raczej do użytku prywatnego.

Ze szczerymi pozdrowieniami

Ks. Andrzej Węgrzyn
Sekretarz

Vaticano lança videoclipe e CD de João Paulo II

Papa recita Prece ao Senhor em latim, acompanhado por música clássica e rock; a Sony vai distribuir um milhão de cópias

Com uma fanfarra publicitária digna de um novo álbum das Spice Girls, o Vaticano e a Sony lançaram dia 17 de março os primeiro videoclipe e CD do papa João Paulo II.

Depois de 20 anos sendo objeto de livros, filmes e incontáveis artigos, Sua Santidade entrou no bravo novo mundo dos vídeos com a esperança de que sua mensagem atingirá novas ovelhas. Segundo o Vaticano, a expectativa é de que o CD chegará rapidamente ao topo das listas dos mais vendidos em todo o mundo.

O Vaticano apresentou o videoclipe em uma disputadíssima entrevista coletiva, durante a qual foi lançado também o CD, intitulado "Abba Pater" — que significa pai em aramaico e latim.

O CD, produzido pela Rádio Vaticano e pela editora italiana San Paolo e distribuído pelo selo Sony Classical, mistura discursos e orações cantadas com composições musicais originais.

A Sony informou que planeja distribuir um milhão de cópias do CD em todo o mundo no dia 23. O videoclipe é

parte da promoção. "Esperamos que as vendas ultrapassem e muito esse número", disse Peter Gelb, presidente da Sony Classical.

"O Vaticano optou por uma técnica moderna de distribuição. Isso é um marco para a indústria fonográfica e também para o Vaticano", disse Gelb.

No videoclipe, o papa recita a Prece do Senhor em latim, acompanhado por música clássica e rock, ao mesmo tempo em que aparecem cenas de crianças, campos, uma mãe amamentando seu filho e do pontífice em várias partes do mundo.

"Sempre fui contra propostas de usar a voz do Santo Padre para promover produtos", afirma o padre Pasquale Borgomeo, diretor da Rádio Vaticano. "Não se trata de um produto. Trata-se de uma mensagem".

No CD, gravado em cinco línguas, as palavras do papa em antigos sermões, preces e comunicados foram usadas em 11 composições dos compositores modernos italianos Leonardo De Amicis e Stefano Mainetti.

Gelb afirmou que a Sony está "pagando royalties de um artista normal" para a Rádio Vaticano e San Paolo, mas negou-se a dar maiores detalhes. Em sua estréia no mercado de discos, o papa afirmou: "A música é o idioma pelo qual os seres humanos expressam seus sentimentos mais íntimos".

Vida e Missão

Destacando: O pior de tudo, no episódio deste terceiro domingo da Quaresma, é que o tratamento dado à samaritana é por causa de preconceito. Embora sem conhecer a pessoa, o preconceito já tem a ficha dela: não presta, é vagabunda, preguiçosa, ladrona, bandida... a mulher do episódio era da Samaria. Esta região era próxima do limite da Palestina com os países estrangeiros. O povo judeu que ali vivia mantinha relacionamento com outros povos. Daí que os moradores da Samaria eram classificados como traidores e impuros. O bastante para serem odiados pelos judeus puros e fiéis; para serem evitados, desprezados e marginalizados totalmente. O sentimento dos samaritanos em relação aos judeus era o mesmo. O que agrava o preconceito é que ele estava incorporado à religião do templo. A própria religião era preconceituosa: discriminava as pessoas até pela região onde moravam. Já dá para entender o espanto da mulher com a aproximação de Jesus Cristo. Jesus oferece um projeto novo de relacionamento fraterno, sem o menor preconceito. A religião de Jesus Cristo iguala as pessoas na fraternidade, porque filhas do mesmo Pai. Entre irmãos e irmãs não pode haver preconceito algum.

Informando: A comparação com a Campanha da Fraternidade e o desemprego é evidente. A maioria dos desempregados não

é gente preguiçosa e vagabunda. Não é culpada da situação. Muitos podem até ter crise de desespero e perder a cabeça, sabendo que, no tipo de sociedade em que vivem, nada mais têm a perder. A fome, a miséria, a possibilidade de morrer de fome não são boas conselheiras. Ver a esposa e filhos passando penúria desespera o pai de família desempregado e sem perspectiva de emprego. Os sem-terra, como movimento organizado, são pessoas que procuram terra para trabalhar; eles se recusam a viver de esmola e na humilhação. O pior de tudo é que o desemprego não acontece por acaso. É estrutural. Isto é, faz parte do sistema político-econômico que dirige os destinos do Brasil. Nós temos visto prédios desabarem por causa da estrutura. Com falhas no alicerce, nas vigas ou nas colunas, o edifício não tem como se sustentar. O peso é demais e tudo vai abaixo. Se uma parede tiver problema, não causa desabamento. Mas, se o problema for na estrutura, o edifício cai por terra.

Vivenciando: A Campanha da Fraternidade deste ano traz um grande desafio para a nossa sociedade e para as comunidades: criar uma estrutura político econômica em que a pessoa humana seja o maior valor. O momento exige o empenho de todos, na fraternidade e na solidariedade, para construirmos uma nova sociedade de justiça e paz.

Pe. Augusto César Pereira, SCJ

Papa é uma das maiores personalidades do século

João Paulo II não se contentou em ver o mundo pela janela do Vaticano, em que aparece aos domingos. Ser papa, para ele, tem sido buscar o contato direto com os católicos, mesmo nos pontos mais distantes, em defesa da família e da fé.

O avião, a televisão e a informática são seus grandes aliados. Acima de todos esses símbolos de modernização, porém, estão as qualidades naturais de um líder. Ao completar 20 anos de pontificado, João Paulo II teve seu nome consolidado na lista das maiores personalidades deste século, como um revolucionário que impulsionou a Igreja e ajudou o mundo a passar por importantes mudanças políticas.

Com sua eleição pelo Colégio de Cardeais, em 16 de outubro de 1978, o polonês Karol Wojtyła já quebrava uma tradição: tornou-se o primeiro papa não-italiano em mais de quatro séculos e meio, desde 1523, quando da morte de Adriano VI, Adriano Florensz, um holandês. Como sucessor do apóstolo Pedro, o primeiro papa João Paulo II procura seguir as últimas recomendações de Jesus aos seus discípulos: "Saíam pelo mundo e preguem o Evangelho a cada criatura". São Pedro viajou da Palestina para Roma, percorreu o Mediterrâneo, esteve na Grécia e na Turquia. Ele visitou grande parte do mundo civilizado da época até morrer em Roma, crucificado de cabeça para baixo, encerrando um pontificado de quase 24 anos.

João Paulo II, o 265º papa da história, já fez 83 viagens ao exteri-

or, entre as quais 3 ao Brasil, além de mais de 120 pela Itália. Ele esteve em mais de cem países dos cinco continentes. Nessa peregrinação, percorreu mais de 1,1 milhão de quilômetros e ficou fora de Roma o equivalente a quase dois anos, somadas todas as viagens.

A primeira viagem, lendária, levou João Paulo II à Cidade do México, em janeiro de 1979, três meses após o início do seu papado. O primeiro ponto da América que ele visitou foi São Domingos, na República Dominicana. Na chegada, o papa beijou-se e beijou o chão, atitude repetida em outras visitas.

A Polônia, terra natal, foi visitada seis vezes, assim como os Estados Unidos e a França. A mensagem de esperança do papa foi apresentada especialmente em países do Primeiro Mundo, como o Canadá e a Alemanha, e em países miseráveis, como o Haiti, Ruanda e Burundi, e em lugares onde o cristianismo não prevalece, como o Japão, Índia, Paquistão e Tailândia.

A palavra firme do papa contribuiu para derrubar o comunismo na Europa e para fazer o ditador Fidel Castro refletir sobre o velho regime de Cuba. A viagem mais recente de João Paulo II, no início de outubro de 1998, foi à Croácia, para beatificar o cardeal Alojzije Stepinac, em Zagreb.

De mão trêmulas e de passos vacilantes, ele demonstra o peso da idade, mas resiste às antigas previsões sobre a aproximação de seu fim: fala em visitar Jerusalém, talvez a China e a Rússia, e em comandar em Roma as cerimônias da chegada do ano 2000.

AUROLA

Comércio de Vidros e Cristais

Para presentes: copos diversos (em jogos avulsos),
compoteiras, bombonieres, poncheiras, potes diversos.
Lembrancinhas para festas, aquários, garrações, vidros para
mantimentos, conservas caseiras, etc.

Rua João Gava, 654 (próx. Parque São Lourenço)
Fones: 254-2565 e 252-9948 - CEP 82.130-010 - Curitiba - Paraná

Zgasiło jeszcze jedno cenne życie dla polonijnej społeczności. Stefania Kopciuszynska, córka Józefa i Anieli Kopciuszynskich, urodziła się w Kurytybie 8-go grudnia 1924 roku. Tak jak pierwsze pokolenia polskich emigrantów odważnie pięła się po drabinie społecznej nie zrażona trudnościami, zawsze czynna i uczynna, ciekawa życia i wszystkiego co ją otaczało, z entuzjazmem pokonując przeszkody. Naukę podstawową pobierała u Siostr Rodziny Marii i odtąd nie zaprzestała wzbogacania swej wiedzy. Bardzo wcześnie rozpoczęła pracę zawodową. Pierwsze prawdziwe stanowisko zdobyła w Centro Cultural Inter-Americano jako siła pomocnicza w bibliotece. Była to okazja do opanowania języka angilelskiego. Nie zaniebując nauki dostała się na posadę w INPS gdzie w końcu stanęła do konkursu a w rozpedzie ukończyła prawo. Jako kobieta prawnik była współzałożycielką brzylijskiego odtamu światowej organizacji "Federation Internationale des Femmes Carriers Juridiques (Associação Brasileira de Mulheres de Carreira Jurídica)", biorąc odtąd czynny udział w zjazdach, kongresach, sympozjach swej organizacji. Obdarzona doskonałym słuchem i ładnym głosem od wczesnych lat brała udział w chórze św. Cecylii przy kościele św. Stanisława, a wstąpiwszy do Polskiej Grupy Folklorystycznej w Paranie dała upust swym zdolnościom artystycznym. Kiedy do Kurytyby miał przyjechać Ojciec św. oba chóry się połączyły w jeden chór "Jana Pawła II" i tam zachowała swe stałe miejsce do końca życia. W roku 1983 przeszła na emeryturę w INPS a dwa lata później pojechała do Polski. Z miejsca wzięła udział w Międzynarodowym Kongresie Paix Parle Droit. Z komitetu organizacyjnego otrzymała pismo z podziękowaniem za to-warzyrzenie brazylijskiej delegacji w Warszawie. Lata przebyte w ojczyźnie rodziców były brzemienne w zdobycze kulturalne, bo Stefa świadoma swego znaczenia i ciekawa kraju rodziców nie opuściła żadnej okazji żeby czegoś nowego się nauczyć, coś więcej osiągnąć. Kursy, festiwale, wystawy, koncerty muzyczne, wszystko było pretekstem do poszerzenia swej wiedzy. Z drugiej zaś strony, propagowanie swej ukochanej Grupy Polskiego Folkloru w Paranie, "Wisła", udzielanie wywiadów w prasie, zaznajamianie Polaków z Brazylią, a wreszcie ukoronowaniem wszystkiego odznaka Oskara Kolbera z dyplomem dla Grupy Folkloru Polskiego w Paranie "Wisła" była ukoronowaniem zabiegów. Wypady za granice Polski na kongresy i zjazdy swej zawodowej organizacji

czy w celach turystyki kończyły się nawiązaniem nowych kontaktów, zdobywaniem nowych doświadczeń. Po powrocie do Brazylii przede wszystkim zajęła się Grupą "Wisła", zdobywaniem nowych elementów do tańca, uporządkowaniem strojów i skompletowaniem garderoby strojami przywiezionymi z Polski. Równolegle zajęła w swej zawodowej organizacji uczęszczała na próby do opery "Halki". Starła się o wyjazdy młodzieży do Polski. Grupa nie mająca znikąd poparcia finansowego, poza oficjalnymi i uświęconymi występami w międzynarodowym festiwalu w Guaira, SESC da Esquina, w Parku Jana II jak np. Jasełka, wymagała starań o koncerty dochodowe. Zaproszona do udzielania lekcji języka polskiego na Uniwersytecie nie uchyliła się jeszcze raz od jednej odpowiedzialności. Nareszcie w 1996 roku udało jej się wysłać małą grupę tancerzy do Rzeszowa, ale sama tego występu nie widziała. Wróciła chora, podupała na siłach, ale jeszcze zapisała się na kurs literatury polskiej (okres romantyzmu) i jeszcze wywiązała się z obowiązku Jasełek, (tym razem z dziećmi) i z braniem udziału w chórze Bożego Narodzenia a Palácio Avenida. Po krótkich wakacjach na plaży poddała się ciężkiej hirurgii i w bardzo krótkim czasie, organizm wyczerpany, przestał reagować. 23 marca 1997 roku zasnęła w Panu. Została pochowana na cmentarzu w Parque Iguacu, po tak aktywnym życiu.

WIECZNY ODPOCZYNEK
RACZ JEJ DAĆ PANIE !

H. Marcinkowska.

W imieniu Czytelników i Współpracowników Nowego Ludu, Redakcja składa hołd wielkiej Rodaczce i Działaczce społecznej. Za trud na niwie społecznej i patriotycznej niech jej Dobry Bóg wynagrodzi.

CZEŚĆ JEJ PAMIĘCI !

ALBINI IMÓVEIS

Garantimos
o aluguel do
seu imóvel

ATENÇÃO

Desejando comprar, vender ou alugar
o seu imóvel, consulte-nos. Há 20 anos
vendendo e administrando imóveis na
região do Grande Portão.

Av. República Argentina, 3040 - 1º andar - Fones: 345-2424 (Locação) e 345-2366 (Vendas)
Em frente à Igreja do Portão, Curitiba.

NOWY LUD

ROZPACZLIWE WOŁANIE O MIŁOŚĆ

W Opolu, na Śląsku powstał uniwersytet. Do powstania tej uczelni - tej *alma mater* - przyczynił się ks. biskup Alfons Nossol, Ślązak z krwi i kości, autor licznych publikacji i wielu książek.

Powstanie uniwersytetu stało się jego zadaniem życiowym. Ks. biskup Nossol został też pierwszym doktorem h.c. tego uniwersytetu. W tym roku - 20 marca - można było usłyszeć słowa prawdy - po raz pierwszy - od wielu lat - w murach tej uczelni o Śląsku i Ślązakach. Uniwersytet polski wyróżnił doktorem *honoris causa* syna ziemi śląskiej, wielkiego reżysera Kazimierza Kutza.

Pan Kutz urodził się w Szopienicach. Ukończył Wyższą Szkołę Filmową w Łodzi. Jest autorem wielu filmów. Do arcydzieł należą filmy dotyczące tematyki śląskiej, górniczej. Zdobył sobie również sławę jako reżyser teatralny. Na Śląsku zdobył sobie uznanie w programie telewizyjnym p.t. "Wesoło czyli smutno". W tych programach - które są prowadzone w sposób bardzo inteligentny - omawia pan Kutz problemy związane z historią Śląska: z tą ziemią krwi i przemocy.

Jeszcze przed pierwszą wojną światową używano na Śląsku 11 języków. Ta różnorodność kulturalna i

wielonarodowość Śląska była źródłem słynnego śląskiego etosu pracy. Pan Kutz z okazji tej uroczystości wygłosił piękny wykład.

Kutz mówił dramatycznie, z uczuciem, grając na ludzkich nerwach do granic bólu. Był ten wykład wynikiem ogromnej pracy umysłowej, ogromnego doświadczenia życiowe-go.

Głównym celem wykładu Kazimierza Kutza było jedno: Kutz wołał o miłość, o odejście od tradycyjnego schematu i traktowanie ludzi tej ziemi, w kategoriach polskiej lub niemieckiej kolonii.

Nawoływał do uwzględnienia specyfiki rozwojowej tej ziemi, obcej Polakom z Kongresówki i Niemcom z Nadrenii. Choć mówca odnosił się do strony polskiej to sporo z tego moż-na byłoby przypisać Niemcom. Kutz bowiem uwzględniając obecność, nie widzi historycznie normalnego zjawiska jakim jest konieczność asymilacji wykształconego pokolenia mniej-szości do dominującej większości.

Stąd tak boleśnie odczuwane przez niego poza śląskiej sytuacji - Kutz cierpi na kompleks odrzucenia zwłaszcza przez stronę polską. Ostrzega również przed bałkanizacją Polski. Zdaniem Kutza państwa zaplątane w śląską historię winny się zastanowić jak

przywrócić tej krainie jej dawny urok i zdrowie.

Moralna wina tak Polski jak i Niemiec - choć nie nazwana *explicite* - jest wyraźna i zobowiązująca.

Zdaniem Kutza, Śląsk musi uzyskać wewnętrzną autonomię intelektualną, po to aby wrócić do swych tradycji i by wreszcie wszyscy mogli tu żyć normalnie. Śląska odmiennosc, będąca w niedawnej przeszłości zawsze zaletą, stała się degradującą ludzi wadą, a jedynym wyjściem jest poprostu kształcić się u siebie.

Trzeba spełnić marzenia najlepszych synów tej ziemi i wyjść z żółtwej skorupy domu i najbliższego otoczenia, a z przyznania się do odmiennosci czynić zaletę a nie wadę. Nie bać się tego że się jest Ślązakiem. Zaś ci którzy rządzą tą ziemią muszą pozwolić Ślązacom być z siebie dumnymi, pozwolić żeby widzieli siebie pozytywnie. Kochajcie nas jeżeli nie umiecie nic więcej zrobić, zdawał się wołać pan Kutz, ten człowiek o zbolętej duszy.

Zresztą jakoś sobie poradzimy, zakończył ten człowiek, który kocha ten śląski lud śląską ziemię; swoją małą Ojczyznę.

MAREK MANDERLA
Guyane Française

Lista 300 najlepszych przedsiębiorstw rolnych

GOSPODARSTWA RYBACKIE MAJĄ SIĘ DOBRZE

Po raz trzeci przygotowana została lista 300 najlepszych pod względem efektywności przedsiębiorstw rolnych, gospodarujących na gruntach przejętych od Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa. W czołówce tego rankingu za 1996 r., przygotowanego przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej wspólnie z *Nowym Życiem Gospodarczym*, najwięcej jest gospodarstw rybackich. W pierwszej dziesiątce uplasowały się: gospodarstwo rybackie Siemięń (woj. białkopodlaskie), ROLTIM Pożarowo (woj. piłskie), TUCZ-DAN Dobra Nowogrodzka (woj. szczyrcińskie), spółka Agro-Mays

Sanniki (woj. plockie), przedsiębiorstwo "PEGROL" Jawor (woj. legnickie), RSP Hopkie (woj. zamojskie), gospodarstwo Staw (woj. chełmskie), "FARMACO" Wilczkowie (woj. wrocławskie), gospodarstwo rybackie Jan-kowice (woj. opolskie) i gospodarstwo rybackie Prze-wodów (woj. zamojskie).

Dane źródłowe do sporządzenia rankingu Wacław Guzewicz, Jacek Kulawik i Dariusz Osuch z IERiGŻ zebrali przy pomocy ankiet, którą przestali do dzierżawców, administratorów, właścicieli i spółek gospodarujących w zakładach rolnych przejętych od AWRSP. Na wysłane 2150 ankiet

zwrotnie otrzymano 477. Spółki odesłały Agencji 71 proc. otrzymanych ankiet, administratorzy - 71 proc., właściciele, którzy nabyli zakłady rolne - 44,7 proc., a dzierżawcy tylko 13 ankiet (na 600 wysłanych do nich). Zdaniem autorów badania, świadczy to o niechęci do publikowania wyników swojej działalności przez gospodarzy obiektów dzierżawionych.

Najwyższą średnią rentownością odnotowały w 1996 r. gospodarstwa, których głównym kierunkiem działalności było rybołówstwo - 12,2 proc. Wśród gospodarstw zajmujących się typową produkcją rolniczą dobre wyniki ekonomiczne wykazały zakłady ukierunkowane na produkcję roślinną. Przy przeciętnym w tej grupie wskaźniku rentowności 8,1 proc., zwraca uwagę wyrównany poziom rentowności czołowej dziesiątki. Nieco niższy wskaźnik rentowności - 6,28 proc. - osiągnęły gospodarstwa zakwalifikowane do grupy prowadzących wielokierunkową działalność rolniczą. W gospodarstwach ukierunkowanych na produkcję zwierzęcą wskaźnik rentowności wyniósł 4,72 proc.

Agencja przejęła, głównie po zlikwidowanych PGR-ach ok. 4,5 mln hektarów, z tego prawie 3 mln ha wydzierżawiła, blisko 530 tys. ha sprzedała.

NO BOSQUE, BÊNÇÃO DOS ALIMENTOS NESTA PÁSCOA

No próximo dia 3 de abril, sábado de Aleluia, tendo por local o Bosque João Paulo II, em Curitiba acontecerá a tradicional Bênção dos Alimentos, com uma série de atividades festivas e religiosas.

Segundo a administração do evento, Missão Católica Polonesa no Brasil, Secretaria Municipal do Meio Ambiente e Fundação Cultural de Curitiba, haverá o seguinte:

11 horas - atividades tradicionais da Páscoa Polonesa, com pintura de ovos "pisańki", "malowańki", "kraszańki" e recortes em papel "wycinańki", abertas ao público.

12 horas - Quermesse com produtos típicos da etnia.

14 horas e 30 minutos - Apresentação da Banda Lyra Curitibana.

15 horas - Apresentação do grupo folclórico infanto-juvenil "Junak" do Centro de Cultura Polônica da Sociedade União Juventus.

16 horas e 30 minutos - Bênção dos Alimentos com paraliturgia e Coral João Paulo II.

Exposição de "pisańki" na Casa de Eventos.

PROMOÇÕES E ATIVIDADES DO CENTRO DA CULTURA POLÔNICA

KLUB POLSKICH FILMÓW Clube do Filme Polonês

Em parceria com o Consulado Geral da Polônia.

Horário: toda primeira segunda-feira de cada mês, às 19:30 horas.

CZYTELNIA - SALA DE LEITURA

Todas as sextas-feiras, das 15:00 às 20:00 horas, promovemos encontros para a prática de leitura em polonês.

CURSO DE IDIOMA POLONÊS

Conversação: básico, cotidiano, turismo, etc.

- Leitura e Traduções: revistas, livros, jornais, etc.
- Materiais ilustrativos: mapas, álbuns, vídeos, etc.
- Gramática e Montagem de Textos.
- Cultura: história, folclore, música, artes, artesanato, etc.

Prof.ª Lourdes Grabowski
e Cristina Piekarski

Horários: segundas e terças-feiras, das 18:45 às 21:00 horas.

LOCAL: AL. DR. CARLOS DE CARVALHO, 369, CURITIBA, 223 5103

CONJUNTO DE CANTO E DANÇAS "JUNAK"

Danças Folclóricas Polonesas
Grupos:

Infantil: de 5 a 10 anos - segundas e quartas-feiras

Juvenil: de 10 a 15 anos - terças e quintas-feiras

Adulto: acima de 15 anos - sábados e domingos

AUTO VIDROS S. CRISTÓVÃO

PLANTÕES
AOS SÁBADOS
ATÉ ÀS 15:00 H

INSTALAÇÕES
CONSERTOS

PREÇO - QUALIDADE - GARANTIA

VIDRO ELÉTRICO

TRAVA ELÉTRICA

CINTOS DE SEGURANÇA

ESPELHOS RETROVISORES

CONSERTOS DE PÁRA-BRISAS

VIDROS E BORRACHAS

SOM

ALARMES

ANTI-ROUBOS

ALTO-FALANTES

FARÓIS E LANTERNAS

CIBIÉ

**VIDROS PARA CARROS NACIONAIS E IMPORTADOS
PROFISSIONAIS ESPECIALIZADOS**

322-4774

Rua Nilo Cairo, 52 (Centro)

Rua Conselheiro Laurindo, 961 (Centro)

Rod. BR 116, km 105, nº 17.629 (Pinheirinho)